

Jaarlijks congres was grandioos evenement

Grote belangstelling uit Nederland voor UNICA-80 in Zwitserland

Deze keer was het Baden bij Zurich, Zwitserland, dat het jaarlijkse UNICA-congres herbergde. De Bond van Zwitserse Filmamateurclubs had de organisatie en zorgde ervoor dat het geheel vlekkeloos verliep. En dat ondanks dat er zo'n 450 congresdeelnemers waren, onder wie ruim 60 Nederlanders. Beide aantallen waren hoger dan ooit bereikt.

Hoofdmoot van het congres waren uiteraard de films. 26 landen lieten 110 films vertonen. Daarvoor stond aan elk land, inclusief jurytijd, maximaal 75 minuten ter beschikking. Daarnaast draaiden er 11 films in het avant-garde programma en 13 door jeugdigen gemaakte films in het jeunesse-programma.

Bijkomende moten waren gezamenlijke excursies (de eerste keer met 10 gele post-autobussen achter elkaar) en gezamenlijke maaltijden. 'Vrij-af' is er ook geweest gedurende de betrokken 9 dagen. Maar dat besloeg anderhalve dag. Voor een minderheid minder (Zie UNICA-nieuws in het volgende nummer). Het geheel leidde tot een weerzien van oude bekenden van verschillende nationaliteit en het ontmoeten van nieuwe filmvrienden.

De films

In 110 films kan enerzijds een veelheid aan onderwerpen aan de orde komen, anderzijds kan een bepaald onderwerp meer dan eens voorkomen. Wat dat betreft was het deze keer het jaar van de geboorte (van een kind). Films, waarin

De prijzentafel met rechts de door Nederland gewonnen bokaal.

verdoevende middelen, kwamen minder voor. Het zou de moeite waard zijn een lijst te maken van de aangesneden onderwerpen.

Misschien een klusje, of voer, voor psychologen.

In elk geval moet uit het gepresenteerde een goed UNICA-rondzendprogramma samen te stellen zijn. Hoe dat lukt is afhankelijk van de vraag welke films aan de UNICA-filmotheek ter beschikking worden gesteld. Uit de Nederlandse inzending is 'Aan het eind van een leven', van Herman Haenen gevraagd. Het is die film met de herhaaldelijke, professorale uitroep 'Schön... nicht?' Limburgers en 'Ede'-bezoekers weten ongetwijfeld waarover ik het heb.

Het is een beetje een open deur intrappen, maar, wie kans ziet een goed onderwerp (en dat hoeft niet altijd nieuw te zijn) goed te verfilmen... die 'maakt het'. Nou ja, laten we hopen, want juryleden zijn ook mensen, met soms onverwachte speciale eigen-aardigheden. Ondanks dat: je moet bijvoorbeeld, zoals in 'Als die Erde grösser wurde' op het idee gekomen zijn dat je het probleem van de groeiende wereldbevolking, en de bestaansmogelijkheden daarvan, best op kunt lossen als je het menselijke ras belangrijk kleiner maakt. En dat het toch weer stuk loopt als je vergeet ook de pygmeëen te verkleinen.

De vormgeving

Animatiefilms waren er niet zo veel dat het hinderlijk werd. Bovendien: ze waren praktisch allemaal van voortreffelijke kwaliteit. 'Als die Erde grösser wurde' bevatte in beeldvorm tus-senteksten die volkomen één geheel vormden met de rest van de film. Op een eenvoudige manier, verduiveld knap.

Onder vormgeving zou ik ook het gebruik van symbolen willen rekenen. Het is niet al te veel voorgekomen.

Brons voor Herman Haenen voor: 'Aan het einde van een leven'.

Jan van Weezenberg kreeg eveneens de bronzen medaille voor 'De illusie'.

Intussen, opdat we niet van bewust bedrog beschuldigd worden: het artikel in het vorige Filmbeeld bevat foto's van Herman Haenen en Jan van Weezenberg ... echter met verwisseld onderschrift. Schön nicht? Of ... leve de illusie?

Aad Kooy

Voor mij gelukkig, want ik heb er de grootst mogelijke moeite mee.

En dan, onontkoombaar, de films, waarin het verhaal sterk via de – te beluisteren – tekst wordt overgebracht.

Voor mij bestaan er in deze sfeer 2 vormen. Ten eerste de films in een taal die ik ken, en ten tweede die in voor mij onbekende talen. Laatstgenoemde kan ik dikwijls niet volgen en meestal niet beoordelen. De eerstgenoemde geven wat dat betreft geen moeilijkheden. Behalve dan dat ik vind dat 'die jury' een medaille had moeten toekennen.

Tijdens deze UNICA gold dat de film 'De witte dood' van Jef Snollaerts uit België. Anderzijds, het is het onontkoombare risico van films waarin een grote rol aan de tekst is toegedacht. Ongeacht of deze gesproken of gezongen wordt.

De jury

De jury was niet direct een monster, maar wel 7-koppig. Zij bestond uit de dames Hohtokari (Finland) en Volchenko (USSR) en de heren Buglya (Hongarije), Garo en Von Kaenel (Zwitserland), Macé (Frankrijk) en Wagner (BRD).

Zij bracht, en daarvoor zijn per film minimaal 2 voorstanders noodzakelijk, 46 films (van de 110) ter openbare discussie. Het publiek mag wel luisteren, maar niets zeggen. Een paar keren had ik best gewild. Anders gezegd: zeker in een internationale wedstrijd is de samenstelling van een jury een kritische zaak en zijn misleunen wel bedenkelijk. Als iemand alsmaar de problemen in films vermeldt, dan wel zegt zelf problemen te hebben met een film, wordt

En dit waren de prijzen

GOUDEN MEDAILLE

Als die Erde grösser wurde
COS TRENCAT

S-8 Ole Zollner, Denemarken
16 mm Raul Contel & Fede Pereira, Spanje

ZILVEREN MEDAILLE

El Viaje
La Cursa
GISH
L'Enterrement de Julie
Cronica de um caso vulgar
Kurort T

S-8 Raul Alberto Tosso, Argentinië
16 mm Jan Baca, Toni Garriga, Spanje
16 mm Raul Contel & Fede Pereira, Spanje
S-8 Antony Dupuis, Frankrijk
S-8 Joao Paulo Rerreira, Portugal
16 mm G. Lebedjew, USSR

BRONZEN MEDAILLE

Die tote Bahn
Ein Kind wird geboren
September
La Llave
The Q Fever
Trapped
Aiti
Magnetostriction
Gol!
Aussiedlung
Illusion
Nach dem Ende eines Lebens
Freestyl Weltcup
Der Pilzjäger
Les pierres qui bougent

16 mm Marjan Hodak, Joegoslavië
S-8 Dr. Reiner Hartmann, Bondsrepubliek Duitsland
S-8 Bern Thiele, Bondsrepubliek Duitsland
S-8 Sergio Aronson, Argentinië
S-8 Le Cyclope, België
S-8 H. & M. Cosgro, Canada
16 mm Pertti Abonen, Finland
16 mm Daniel Renoudot, Frankrijk
S-8 Philippe Sevestre, Frankrijk
16 mm AFO, Luxemburg
16 mm Jan C. van Weezenberg, Nederland
S-8 Herman Haenen, Nederland
16 mm Max Hänsli, Zwitserland
S-8 Petr Kratenka, Tsjechoslowakije
16 mm Hamadi Bouabid, Tunesië

Speciale prijzen

AANGEBODEN DOOR DE ORGANISATOR VAN UNICA '80

- voor de beste film : COS TRENCAT
- voor een goede actriceprestatie : GISH
- voor een goede acteursprestatie : El Viaje
- voor een goede amusante film : L'enterrement de Julie
- voor een goede animatiefilm : Als die Erde grösser wurde
- voor een goede probleemfilm : Cronica de um caso vulgar
- voor een goede speelfilm : COS TRENCAT
- voor een goede informatiefilm : Les pierres qui bougent
- voor een film, gemaakt door jongere(n) tot 18 jaar : Peep-Farbe (filmclub Elaborate, Nederland)
- idem (aanmoediging) : Flat Baroque (Rob Stevenhagen, Nederland)
- voor een film gemaakt door jongere(n) van 18-25 jaar : Méfiat (A. Vagnotti, Frankrijk)

AANGEBODEN DOOR HONGARIJE

- voor de interessantste nationale inzending : de Nederlandse inzending

AANGEBODEN DOOR DE USSR

- voor een goede film over een landsgebruik : 60 Minute nach 12 (uit de DDR)
- voor een goede film over het thema 'de vrouw' : Aiti

voor mij de bij stemming al dan niet opgestoken hand van dat jurylid problematisch. Waarvan, bij deze akte.

Waarbij ik moet aanvullen dat er ook

door andere juryleden uitspraken zijn gedaan die ik uitermate-niet-graag voor mijn rekening zou nemen.

De prijzen

Welke medailles en speciale prijzen er zijn toegekend is in de bijgaande tabel vermeld. Daarmee is het verhaal echter niet rond. Want alle inzenders zijn, door de inzet van de organisatoren, bedacht met een Zwitserse wekkerklok met op de wijzerplaat 'UNICA '80'. Want deze filmmakers gaven de body aan het festival... aldus Max Hänsli, de voorzitter van het organisatie-comité. Tussen haakjes: ook de juryleden en vaste UNICA-vertaler Jean Claude Lejosne kregen zo'n klokje.

Nederland

Het samenstellen van een nationale inzending is niet zo maar wat. Naar ons gevoel was de jury vrij karig met in-materie-omgezette erkenningen. Er werden 2 gouden, 6 zilveren en 15 bronzen medailles toegekend. Totaal 23. Vorig jaar ging het om ongeveer 98

De deelnemers uit 'het kanton Nedertland', zoals Jan Dekker dat in onze nationale spraak uitdrukte.

Wil Vrijenhoek uit Delft demonstreerde in Bâden haar filmkarretje.

films (in plaats van 110), die 30 medailles opleverden.

Dat Nederland (de NOVA) nochtans 2 bronzen medailles en de prijs voor het interessantste landelijke programma behaalde... dat zit ongeveer in de buurt van een wonder.

Waar we de resultaten in 'UNICA Jeunesse' dan graag bijvoegen. Met dank aan de veroorzakers, filmclub Elaborate en Rob Stevenhagen.

Schön... nicht?

In Hongarije

Volgend jaar is het UNICA-feest in Hongarije. In Siófok aan het Balatonmeer. Volgens de vertoonde introductiefilm lijkt het daar op Baku.

65 Nederlanders waren bij UNICA '80, meer dan ooit... het is geweldig. De naar absolute omvang 2e buitenlandse delegatie, na de West-Duitsers.

Vergeleken met de betrokken totale bevolkingsomvang was de Nederlandse belangstelling echter de grootste, want er waren 83 West-Duitsers.

UNICA '80-Zwitserland was een naar-de-kroon-stekend evenement. Volgens mij met volledig succes.

Er is best nog meer te vertellen. Bijvoorbeeld dat de Zwitsers 3 uurwerken ter beschikking hebben gesteld voor de beste film van maximaal 10 minuten over UNICA '80. Het duurste daarvan is 1500 Zwitserse franken (In te zenden vóór 31 maart 1981). Verder dat elke congresdeelnemer een UNICA '80-parapluie (en nog meer) in ontvangst mocht nemen. En deelnam aan een champignon diner in de spelonken van een Zwitserse berg.

Aad Kooy

Veel interesse voor discussies over films

UNICA '80: Wat verder nog te beleven viel

Het UNICA '80-artikel in het vorige Filmbeeld heeft eigenlijk aanvulling. Door tijddwang bevatte het maar een deel van het verhaal. En we willen graag meer vertellen.

Met zo'n 450 ingeschreven congresdeelnemers moest voor de 'losse' projectie-belangstelling tijdens het weekeind een extra zaal in een gebouw in de omgeving worden afgehuurd. Ook de belangstelling voor de discussies over de vertoonde films was groter dan ooit. Dat betrof zowel meepraten als meeluisteren.

Van een heel andere orde was dat de congresdeelnemers overnachtten in hotels, in kampeerbussen en op een camping. Op de betrokken camping ontstond gewoon een internationaal UNICA-dorp.

Avant-garde films

Elke keuze is subjectief. Uit de vertoonde avant-garde films geef ik de voorkeur aan 'Abfallverwertung III', waarbij in een act letterlijk film op het doek gesmeten wordt. En tot slot het zaalpubliek een flink aantal S8-spoel-

tjes toegegooid krijgt. Vóórdat het licht aangaat, dacht ik. Jammer dat ik niet alle (Duitse) tekst kon volgen.

In een andere film werden, achtereenvolgens, de rust van het oosten en de onrust van het westen uitgebeeld. Dat gebeurde in een film van totaal ongeveer 12 minuten, met vanuit één standpunt opgenomen, een ardbeien-etende jonge vrouw. Eerst gewoon rustig etend, daarna idem maar wel in een door verschuiving (in het laboratorium) 3-voudig, nerveus beeld.

Helaas zaten er in het avant-garde programma enkele films die vrij gewoon waren en daar niet thuishoorden. De inzendende organisaties bewijzen de UNICA geen dienst als zij op dit punt niet kritisch zijn.

Jeugdfilms

In het programma 'UNICA-Jeunesse'

De door Nederland gewonnen Hongaarse bokaal 'Pour la selection nationale la plus intéressante'.

draaide vanuit Nederland 'Peep-Farbe' van de filmclub Elaborate. Er werd door Zwitsers jeugdig schoolpubliek hartelijk om gelachen.

'Flat baroque' van Rob Stevenhage ontmoette tijdens de projectie een griezelige stilte, waarin je je van alles kon afvragen, maar na afloop een enthousiast applaus. In beide gevallen: proficiat!

Gewone films

Van de overige films, die je misschien 'gewone films' neigt te noemen, hebben (in volgorde van vertoning) de volgende mij het meest 'gedaan':

- 'Ein Kind wird geboren', een met gevoel en terughoudendheid gemaakte reportage van 'het mooiste ter wereld', zoals een der juryleden het uitdrukte.
- 'September', de terugtocht van een 50-jarige man, op het strand liggend, met een wat ironiserende monologue interieur.
- 'The Q fever', waarin de ondoordachte discipline aan de kaak wordt gesteld. Voor mij te lang wat misleidend.
- 'De witte dood', een Vlaams gesproken film met het commentaar van de hoofdpersoon, een vroegere drugsverslaafde. Voor mij goed gebracht, koel, zonder vals pseudo-spel, en daardoor misschien te weinig tegemoetkomend aan sensatiezucht (van kijkers).
- 'Als die Erde gröszer wurde' (zie mijn verslag in het vorige Filmbeeld).

Op stap met de UNICA-parapluie naar de ski-schoonspring-demonstratie.

- 'Cos Trenca', de reportage over het meisje/de jonge vrouw met het verlamde, bijna dode lichaam en de zeer levende wil (ziel?) met telekinetische kracht.
- 'Gish', de steniging van een overspelige vrouw, ondanks dat ik een aantal bezwaren tegen de vormgeving heb.
- 'Sept sur huit', onderdrukkingsvariaties van 2 wisselende combinaties van totaal 3 personen in een gevangenis.
- 'Gol', een indrukwekkend tegenover elkaar zetten van het wereldvoetbalkampioenschap in Argentinië en de martelingen aldaar.
- 'Kurort T', een uitermate 'glad' getekende en gemaakte film van een vakantie-oord dat helaas alleen maar ten behoeve van filmopnamen gemaakt blijkt te zijn.

Ongetwijfeld hebben anderen een andere keuze gedaan.

Organisatie

Misschien zijn er best een paar wensen te opperen geweest tijdens dit UNICA-congres, maar ik had ze niet geweten. De organisatie was van ongewone kwaliteit. Van elke excursiebus werd de gesproken taal aangegeven en je kon inschrijven ... per bus op één van de zoveel zitplaatsen als de bus telde. Geen probleem ... 'Kein Problem' was trouwens (als je wat had) een door de Zwitserse organisatoren enthousiast gehanteerd antwoord, ze maakten het waar ook.

De projectie werd verzorgd met Bauer en Eumig projectoren. Voor een deel was het lampvermogen opgevoerd. De aanvang van de projecties werd met een speciaal geluidsbandje 5 en 2 minuten te voren aangekondigd. Ook was er een intern videosysteem dat de vertoonde films doorgaf aan de foyers en dat tijdens de pauzes evenementsdia's vertoonde.

Slotsom en rectificatie

Aan het einde van een congres vertellen wat je er van vindt is uitermate moeilijk. Het is allemaal zo persoonlijk en afhankelijk van je verwachtingen.

Een soort belevingsnorm valt niet te stellen. Bijgevolg: vraag het niet van me ... het was fijn. Tot volgend jaar, in Siófok.